

منشور اخلاقی ناتک

اصول و ارزش‌های نظارت، ارزیابی و تضمین کیفیت در دانشگاه جامع علمی کاربردی

با عنایت به سیاست‌های محوری ریاست عالی دانشگاه در حکمرانی مطلوب و ماده ۲ آئین‌نامه نظارت، ارزیابی و تضمین کیفیت وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مورخ ۱۳۹۵/۰۹/۰۱ مبنی بر تعمیق و اشاعه فرهنگ نظارت و ارزیابی، منشور اخلاقی ناتک برای تبیین چارچوب ارزشی و رفتاری و برقراری نظارت و ارزیابی شفاف، عادلانه و مبتنی بر پاسخگوئی در دانشگاه جامع علمی کاربردی تدوین شده است. تعهد به این اصول و ارزش‌ها، ضمن برقراری نظارت و ارزیابی حرفه‌ای، منجر به ارتقای فرهنگ و ارزش‌های نظارت و ارزیابی و تعامل سازنده میان وزارت عتف، دانشگاه، واحدهای استانی، مراکز آموزش علمی کاربردی و واحدهای متقاضی در سراسر کشور خواهد شد.

۱. رازداری

تمامی اطلاعات و مستندات مراکز آموزشی، مدرسان، کارکنان و دانشجویان محرمانه تلقی شده و فردی حق انتشار یا سوءاستفاده از این اطلاعات را ندارد. از این‌رو لازم است اطلاعات جمع‌آوری‌شده در فرایند نظارت و ارزیابی، صرفاً برای تحلیل و ارزیابی سیاست‌ها و برنامه‌های کلان، ارزیابی کیفیت مراکز آموزشی و ارائه گزارش‌های رسمی استفاده شوند.

۲. عدالت و انصاف

تمامی فرایندهای نظارت و ارزیابی و احکام صادره باید ضمن تبعیت از اصول و مقررات حاکم، به دور از هرگونه جانب‌داری و تبعیض باشند. همچنین، در فرایند نظارت باید ویژگی‌ها و شرایط خاص هر مرکز آموزش نیز در نظر گرفته و ارزیابی‌ها به صورت متناسب و منصفانه انجام شود. ناظران باید به محدودیت‌ها و چالش‌های مؤسسه‌ای، منطقه‌ای و ملی توجه نموده و در حدود ضوابط و مقررات، راه کارهای واقع‌بینانه ارائه دهند.

۳. عدم سوگیری‌های شخصی و سلیقه‌ای

در فرایند نظارت و ارزیابی، از هرگونه گرایش شخصی و تمایلات سیاسی، قومی و مذهبی پرهیز شده و بدون هرگونه اعمال سلیقه، صرفاً بر اساس شاخص‌های مندرج در آئین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های از پیش تعیین‌شده، وضعیت و عملکرد مراکز آموزشی بررسی شود و داوری‌ها با تکیه بر خرد جمعی و نظر تخصصی افراد مختلف باشد.

۴. مشورت و مشرویت

احکام نظارت و ارزیابی باید مستدل، منطقی و متناسب با عملکرد و از منظر نهادهای قانونی و جامعه علمی معتبر و مقبول باشد. الگوهای نظارت و ارزیابی باید به گونه‌ای طراحی و اجرا شوند که بهره‌برداران و ذی‌نفعان ضمن اعتماد و همراهی، آن را تضمین‌کننده کیفیت آموزشی و تعالی بخش برنامه‌ها و فعالیت‌های نظام آموزش عالی علمی کاربردی قلمداد نمایند.

۵. شفافیت

فرایند نظارت و ارزیابی و احکام صادره، به گونه‌ای باشد که مراکز آموزشی بتواند انتظارات دانشگاه جامع علمی کاربردی را به روشنی درک کرده و امکان برنامه‌ریزی برای ارتقای کیفیت خود را داشته باشند. بدین منظور، استانداردها و معیارهای ارزیابی باید توان راهبری نظام آموزش عالی علمی کاربردی را داشته و مسئولان و ذی‌نفعان از فرایندهای نظارت و ارزیابی و گزارش‌های حاصل از آن آگاه باشند.

۶. عدم تضاد منافع

در فرایند نظارت و ارزیابی و احکام صادره باید از هرگونه تضاد منافع از سوی ناظران، ارزیابان و تصمیم‌گیران پرهیز شود و به‌منظور جلوگیری از بی‌عدالتی لازم است تضاد منافع از قبل اعلام و از بروز آن ممانعت شود.

۷. استقلال و بی‌طرفی

ناظران و ارزیابان دانشگاه باید توان بررسی و گزارش‌دهی مستقل و به دور از فشارها را داشته و از توصیه‌های سیاسی و اقتصادی مصون باشند.

۸. توسعه و بهبود مداوم کیفیت

در فرایند نظارت و ارزیابی بهبود مستمر وضعیت و عملکرد مراکز آموزشی بر جنبه‌های کنترل ارجحیت داشته و بهره‌مندی از رویکردهای تشویقی برای ارتقای کیفیت بر نگاه تنبیهی و سلبی مقدم است. از این‌رو لازم است احکام نظارت و ارزیابی از پیوستگی لازم برخوردار و مبتنی بر فرایند بهبود مداوم کیفیت باشد و ناظران و ارزیابان به عنوان راهنمای مراکز آموزشی، بهره‌مندی از رویکردهای حل مسئله و ارائه راه‌کارهای بالنده و رشد دهنده را ارجح و مقدم دارند.

۹. قضاوت و داوری مبتنی بر داده‌های شفاف، دقیق و صحیح

تصمیم‌های نظارت و ارزیابی و انجام قضاوت در خصوص تحقق سیاست‌ها، برنامه‌ها، دوره‌ها و کیفیت مراکز آموزشی باید مبتنی بر داده‌های عینی حاصل از الگوها و روش‌های معتبر، اسناد قابل اعتماد و تحلیل‌های علمی باشند. بنابراین، لازم است ناظران و ارزیابان برای افزایش دقت در جمع‌آوری داده و داوری‌های خود از ابزارهای تحلیل داده و روش‌های نوین متکی بر فناوری اطلاعات و ارتباطات بهره گیرند.

۱۰. خودارزیابی و کیفیت درون‌زا

دانشگاه باید با فرهنگ‌سازی و آموزش، فرصت‌های خودارزیابی را برای توسعه درون‌زای کیفیت مراکز آموزشی فراهم نموده تا فرهنگ ارزیابی درونی و بهبود مستمر نهادینه و کیفیت به صورت درون‌زا در سطح مراکز آموزشی توسعه یابد.

۱۱. پاسخگویی

نظام نظارت و ارزیابی در قبال ذی‌نفعان و جامعه مسئول بوده و لازم است متضمن پاسخگویی شفاف تمامی بخش‌های نظام آموزش عالی علمی کاربردی از جمله رئیس، معاونان، رؤسای مراکز آموزشی، مدرسان و دانشجویان در قبال نتایج، کیفیت آموزش و تحقق مأموریت‌ها باشد.

۱۲. ارزش هویت آموزش‌های علمی کاربردی

برای تقویت هویت دانشگاه جامع علمی کاربردی به‌عنوان دانشگاه مهارتی و کاربردی لازم است، در تمامی فرایندهای نظارت و ارزیابی ارزش‌های عمل‌گرایی، مهارت‌محوری، نیازمحوری و اشتغال‌پذیری به عنوان ارزش‌های تضمین‌کننده کیفیت در قانون توجه قرار گیرد. همچنین لازم است تأثیر آموزش‌ها بر آینده شغلی دانشجویان و نیازهای کارفرمایان در تصمیم‌گیری‌های نظارت و ارزیابی لحاظ شود.